

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองต่อคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ภายหลังการผ่าตัดเต้านม จังหวัดราชบุรี

(THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF CARE EFFICACY AND QUALITY OF LIFE AMONG BREAST CANCER PATIENTS WITH MASTECTOMY, RATCHABURI PROVINCE)

มีนา ชูใจ 4836048 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วันเพ็ญ แก้วปาน, ส.ด., สุรินทร์ กลัมพากร, Ph.D., ธวัชชัย วรพงษ์พร, Ph.D.

บทคัดย่อ

การรักษาโรคมะเร็งเต้านมโดยการผ่าตัดเต้านมเป็นวิธีการหนึ่งที่พบมากในกลุ่มผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ภายหลังการผ่าตัดมักมีภาวะแทรกซ้อนจากการรักษาซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองเป็นปัจจัยสำคัญในการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านมเพื่อช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองต่อคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านม จำนวน 160 คนในจังหวัดราชบุรี เก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยสถิติไคว์-สแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า คุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 98.13 (\bar{x} = 68.86, SD = 16.07) เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตด้านบทบาทหน้าที่สูงสุดและด้านกลุ่มอาการแทรกซ้อนต่ำที่สุด มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 63.13 (\bar{x} = 83.86, SD = 16.07) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับคุณภาพชีวิต (r = 0.553, p < 0.05) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในด้านการปรับแก้ ด้านการลดความเครียด ด้านการตัดสินใจและด้านการทำชีวิตให้เพลิดเพลินมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในเชิงบวกในระดับปานกลางทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (r = 0.544, 0.404, 0.450 และ 0.422 ตามลำดับ) และพบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง และอาชีพรับราชการ สามารถร่วมกันทำนายคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านมได้ ร้อยละ 32.4 (p < 0.05)

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการสร้างเสริมให้ผู้ป่วยมะเร็งเต้านมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการจัด ระบบการพยาบาลที่มุ่งเน้นให้ผู้ป่วยมีการรับรู้สมรรถนะส่วนตนในการดูแลตนเองที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ การวางแผนจำหน่าย การให้สุศึกษา การจัดตั้งกลุ่มเพื่อนช่วยเหลือ

คำสำคัญ : ผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านม / การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการดูแลตนเอง / คุณภาพชีวิต

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF CARE EFFICACY AND QUALITY OF LIFE
AMONG BREAST CANCER PATIENTS WITH MASTECTOMY, RATCHABURI
PROVINCE

MEENA CHOOJAI 4836048 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORS: WONPEN KAEWPAN, Dr.P.H., SURINTORN KALAMPAKORN, Ph.D.,
THAVATCHAI VORAPONGSATHORN, Ph.D.

ABSTRACT

The stage of breast cancer and complications in its treatment can affect the quality of a patient's life. Self care efficacy is important for rehabilitation outcomes after mastectomy. The purpose of this research was to study the relationship between self care efficacy and the quality of life of breast cancer patients who have had a mastectomy. The subjects were 160 post-mastectomy patients in Ratchaburi province. Data were collected using interview questionnaires and were analyzed using chi-square, Pearson's correlation coefficients and multiple regression.

The results showed that subjects mostly (98.13%) had on overall quality of life at a moderate level ($\bar{x} = 68.86$, $SD = 16.07$). After considering each aspect of quality of life, the quality of life related to cognitive and social function scales was high and the quality of life related to symptoms was low. Most of the subjects (63.13%) had a self care efficacy at a moderate level ($\bar{x} = 83.86$, $SD = 16.07$). Self care efficacy was positively related to quality of life at a moderate level ($r = 0.553$, $p < 0.05$). Self care efficacy in the coping dimension, stress reduction dimension, decision-making dimension and enjoying dimension was positively related to the quality of life at a moderate level $p < 0.05$ ($r = 0.544, 0.404, 0.450$ and 0.422 , respectively). The two main factors that could predict the improvement in quality of life of breast cancer patients with mastectomy were self care efficacy and occupation.

The findings of this study suggested that, to promote quality of life of breast cancer patients with mastectomy, self care efficacy needs to be enhanced through nursing intervention such as discharge plans, health education, and self help group.

KEY WORDS: BREAST CANCER PATIENTS WITH MASTECTOMY/ SELF CARE
EFFICACY / QUALITY OF LIFE

129 pp.